

Rammerne for fremtidens gode liv skaber vi nu

Hvis livsstilsændringer medtænkes som en af strategierne til løsning på klimaændringerne, kan fremtidens gode liv blive et socialt rigere liv, end det vi lever i dag.

Af Ditlev Nissen, demokrati-, konflikt- og udviklingskonsulent

I vores del af verden skal vi reducere CO₂-udslippet med 70–80 % hvis vi skal gøre os forhåbninger om at stabilisere klimaet og undgå tipping point, hvor klimaforandringerne løber løbsk og griber radikalt ind i vilkårene for den menneskelige eksistens.

Heldigvis er der mange bud på teknologiske tiltag, der kan være med til at sænke vores CO₂-udslip: Vedvarende energi, teknologiske nyskabelser og vugge til vugge produkter, hvor affald fra tidligere produkter går tilbage til naturens kredsløb eller indgår som ressource til nye produkter. Men når jeg ser på vores forbrugskultur og på politikernes og økonomiens manglende evne til at omstille sig til klimaudfordringen, tror jeg ikke på, at teknologiske løsninger alene kan holde tipping point i ave. Vi kommer ikke uden om at ændre vores livsstil.

Civilisationen udfordres

At tackle klimaforandringerne handler dybest set om en ny måde at leve på – som individer, som virksomheder og som nationer. Hele vores levevis, infrastruktur, prioriteringer af ressourcer osv. skal nytænkes. I det lys udfordrer klimaforandringerne vores civilisation. Afgørende for at bekæmpe klimaforandringerne – og andre miljø- og fattigdomsproblemer – er, at vi alle begynder at ændre adfærd. Vi ændrer kun adfærd, hvis vi kan se en mening med det. Her er det ikke nok at spille på frygt, afsavn og påbud. I stedet skal vi se mulighederne. Motiveres af en sjovere og rigere livskvalitet. Udfordres til at skabe nye attraktive livsformer.

Attraktive livsformer

Når jeg ser mig omkring, ser jeg to steder, der kan inspirere til udviklingen af attraktive livsformer. Det ene

er økosamfundene, hvor mennesker rundt om i verden vælger at bosætte sig på måder, hvor de stræber efter det gode liv og samtidig tager et globalt ansvar. Det andet er udviklingen inden for samarbejds- og konfliktløsningskulturen, der skaber gode rammer for menneskeligt samvær og samfundsmæssig udvikling.

Økosamfund har mindre økologisk fodaftryk

Økosamfund og bofællesskaber er eksempler på bæredygtige bosættelser, hvor beboerne ønsker at leve et godt liv med plads til både børn og gamle, fællesskab, arbejdspladser og personlig udvikling. Her eksperimenteres der med løsninger på en lang række af de økologiske problemer, vi dagligt konfronteres med.

Der er økologisk byggeri, CO₂-neutrale opvarmningsformer, lokal rensning af spildevand, delebiler, genbrugsordninger og meget mere. Leve- og arbejdsfællesskaber, fælleshuse med fællesspisning, underholdning, børnepas-

Økosamfundsdialog og børneleg ved samme bord.

ning og andet fællesskab bidrager til løsninger af nogle af det moderne samfunds sociale problemer, f.eks. ensomhed, misbrug, udstødelse og rodløshed. Økosamfund er ikke endelige svar på klimaudfordringen, men kan ses som eksperimentelle zoner, der bidrager til udvikling af en ny folkekultur med selvorganisering, nærhed, og ansvarlighed.

Ifølge Worldwatch Institute har økosamfund verden over reduceret deres energi og ressourceforbrug betydeligt. Findhorn i Skotland har reduceret deres økologiske fodaftryk med 40 % i forhold til gennemsnittet i UK. Og CO₂-udslippet fra Sieben Linden i Tyskland er 28 % af det tyske gennemsnit. Desværre foreligger der ikke lignende undersøgelser fra danske økosamfund.

Mangfoldighedskultur

I mit mangeårige samfundsmæssige engagement var det som at træde ind i en anden verden, da jeg i midt i halvfemserne mødte dialog- og samarbejdskulturen i økosamfundsbevægelsen og i Center for Konfliktløsning. Her var kulturen mere mangfoldig og udviklingsorienteret end i de politisk korrekte og konkurrenceorienterede kulturer, jeg hidtil havde slået mine folder i. Her var det rart at være menneske i kraft af rummelighed, mødeformer og samarbejdsrelationer.

Efter et utal af møder og udviklingsprocesser, hvor jeg enten har været deltager eller facilitator, er det min overbevisning, at de kvaliteter, der ligger i denne kultur, kan bidrage til en mangfoldighedskultur, hvor der både er fokus på de menneskelige samarbejdsprocesser og på de beslutninger og produkter, der skal komme ud af samarbejdet.

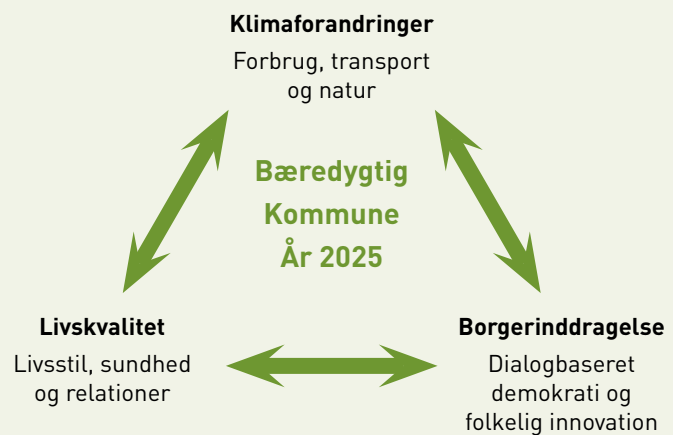
Vejene og målet

I mit virke som demokrati- og konfliktkonsulent har jeg set, at borgerinddragelses- og dialogprocesser kan skabe rammer for en folkelig innovation, der kan bidrage til udviklingen af nye attraktive livsformer. Kvartersløft (helhedsorienteret byfornyelse), miljøprojekter og økosamfund viser, at når beslutninger ikke trumfes igennem hen over hovederne på borgerne, øges viljen til ansvar og dialog. Når borgerne får mulighed for at udøve indflydelse, nedtones særinteresserne til fordel for helheden. Særinteresser og konflikter er der fortsat, men der er vilje til at se sin modpart med nye øjne. Hermed åbnes der for nye perspektiver, handlemuligheder og innovative processer, der munder ud i konkrete forslag som borgere, politikere og kommunalforvaltning kan bruge i udviklingen af organisation og lokalsamfund.

Gentagne gange har jeg oplevet, at den gode dialog, der hvor anerkendelse, kreativitet og meningsfuldhed beriger samarbejdet, påvirker løsningsforslagene i en retning, der er omsorgsfulde over for både mennesker

Den Folkelige Tænketaank

Bæredygtig Kommune År 2025

og miljø. Når det lykkes, går vejen og målet op i en højere helhed.

Udvikle det sociale

Udfordringen er at skabe sammenhæng mellem løsningen af klima- og miljøproblemerne og udviklingen af de sociale sider af vores liv, således at nedgangen i det materielle forbrug ikke opleves som materielt afsavn, men som en mulighed, der skaber rammer for et godt liv. Her og nu i form af anerkendelse, meningsfylde og kreativitet. På lang sigt i form af mere tid, mindre stress og færre livsstilssygdomme.

Hertil må vi udvikle metoder hvor borgernes viden og iverdigdom ses som fornyende ressourcer, der kan øge kvaliteten i beslutningsprocesserne. Metoder hvor det frivillige folkelige politiske engagement øger udbredelsen af selvorganisering og videreudvikler dialogen, involveringen og samarbejdet mellem borgere (medlemmer) og beslutningstagere.

Det gode liv om 25 år

I lyset af klimaforandringerne er det usikkert hvordan det gode liv vil være om 25 år. Men rammerne skaber vi i dag. Dér er det mit håb, at civilsamfund og lokale politikere vil udvikle metoder, så det demokratiske engagement kan få en større rolle i skabelsen af fremtidens samfund. Den Folkelige Tænketaank – Bæredygtig Kommune år 2025 er et bud på hvordan klimaforandringer og livskvalitet kan sættes til dialog i en fornyende og innovativ demokratisk proces. I denne proces forenes vejen og målet.

Læs mere: www.utopiskehorisonter.dk